

Centraal Planbureau

> Retouradres Centraal Planbureau, Postbus 80510, 2508 GM, Den Haag

Ministerie van Financiën

Persoonsgegevens

Postbus 20201
2500 EE 'S-Gravenhage

Datum 4 februari 2025
Betreft Uitvoeringstoets taken volgen uit herziene Europese begrotingsraamwerk

Geachte Persoonsgegevens

In uw brief van 14 januari 2025 heeft u mij verzocht om de uitvoerbaarheid te beoordelen van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof), waarmee de herziening van de Europese begrotingsregels (richtlijn 2024/1265) in de Nederlandse wetgeving wordt geïmplementeerd. Alvorens op de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel in te gaan, maak ik graag enkele opmerkingen over de verankering van de onafhankelijke positie van het Centraal Planbureau.

Het wetsvoorstel voorziet in wettelijke verankering van enkele eisen die in de richtlijn omwille van de onafhankelijkheid aan onafhankelijke begrotingsinstellingen worden gesteld. Het betreft een verbod op het aannemen van (politieke) instructies en het borgen van adequate en tijdige toegang tot informatie. In de Aanwijzingen voor de Planbureaus is weliswaar reeds opgenomen dat een minister geen aanwijzingen mag geven aan een planbureau, maar dit is niet in een wet vastgelegd. Ook voor de adequate en tijdige toegang tot informatie geldt dat dit in de praktijk goed verloopt, maar niet wettelijk is verankerd. Hoewel de bepalingen dus in de praktijk geen verandering zullen opleveren voor de werkwijze van het Centraal Planbureau, verwelkom ik deze formalisering, omdat deze de onafhankelijke wijze van ramen door het Centraal Planbureau ook op de lange termijn borgt.¹

Ten aanzien van de uitvoerbaarheid van de in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting aan het Centraal Planbureau toebedeelde taken, merk ik in algemene zin op dat deze in hoge mate overeenkomen met de huidige praktijk, en derhalve goed uitvoerbaar zijn voor het Centraal Planbureau. Daarbij merk ik wel op dat deze taken in de afgelopen jaren geleidelijk meer capaciteit hebben gevraagd, en daarmee tot enige verdringing van andere werkzaamheden hebben geleid. Het is tot nog toe gelukt om dit binnen de bestaande formatie in te passen, maar ik

¹ In de Memorie van Toelichting wordt ook gewezen op het feit dat de Europese Commissie in recente richtsnoeren over de wijzigingsrichtlijn het belang van formele verankering van de onafhankelijkheid benadrukt.

Centraal Planbureau

Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 80510
2594AV Den Haag

T (088) 984 60 00
I www.cpb.nl

Contactpersoon
Dr. P.F. Hasekamp

Telefoonnummer
+31 88 984 6170

Emailadres

Persoonsgegevens

Uw kenmerk

2025000009856

Ons kenmerk

CPB-2025/96

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

Centraal Planbureau

Datum
4 februari 2025

*Bij beantwoording van deze
brief graag ons kenmerk
vermelden.*

markeer wel dat indien deze werkzaamheden nog verder toenemen, of de formatie van het Centraal Planbureau anderszins onder druk mocht komen te staan, op enig moment aanvullende middelen noodzakelijk kunnen blijken.

Bij drie taken plaats ik daarnaast een specifieke kanttekening:

- Ten aanzien van de taak om op uitnodiging deel te nemen aan regelmatige hoorzittingen en debatten in het nationale parlement (artikel 2b, lid 1 sub g in de gewijzigde Wet Hof) merk ik op dat de wettelijke basis hiervoor strikt genomen ontbreekt. In de Aanwijzingen voor de Planbureaus is expliciet opgenomen (aanwijzing 7) dat de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren van toepassing zijn op het Centraal Planbureau, waarmee formeel gezien de Minister beslist over contacten met de Staten-Generaal. In de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt dat de huidige werkwijze is dat het Centraal Planbureau geen toestemming hoeft te vragen. Ik onderschrijf de stelling dat het Centraal Planbureau in de praktijk geen enkele belemmering ervaart om op uitnodigingen in te gaan, maar constateer tegelijkertijd dat deze praktijk thans niet formeel is vastgelegd. Om te borgen dat het Centraal Planbureau te allen tijde de taak uit lid 5e kan blijven uitvoeren, is het wenselijk om in de wet te expliciteren dat het Centraal Planbureau zelf kan beslissen over contacten met de Staten-Generaal.
- Ten aanzien van de taak om een beoordeling uit te brengen van de overeenstemming van de in het jaarlijkse, uiterlijk eind april te verzenden, voortgangsverslag gerapporteerde begrotingsresultaten met het door de Raad van de Europese Unie voor Nederland aanbevolen netto-uitgavenpad (artikel 2b, lid 1 sub e in de gewijzigde Wet Hof), merk ik op dat deze taak in de huidige begrotingscyclus zeer uitdagend is. In 2024 heeft het Centraal Planbureau voor het eerst als pilot een budgettaire analyse gemaakt van de besluiten in de Voorjaarsnota, opdat het voortgangsverslag een actuele stand kan bevatten, inclusief een beoordeling daarvan door de afdeling Advisering van de Raad van State. Uit de evaluatie van de pilot bleek dat de tijd die hiervoor beschikbaar is tussen afronding van de voorjaarsbesluitvorming en de uiterste inleverdatum voor het voortgangsverslag eigenlijk te kort is om te kunnen garanderen dat dit altijd haalbaar is. Het is in 2024 gelukt omdat de hoeveelheid te verwerken besluitvorming relatief beperkt en weinig complex was. Naar aanleiding van de evaluatie wordt constructief overleg gevoerd met het Ministerie van Financiën om tot een ruimer schema te komen, maar vooralsnog is dat niet gelukt. Daarom past hier een voorbehoud bij de uitvoerbaarheid. Om zeker te zijn dat het voorjaarsproces goed aansluit op de deadlines uit het Europees semester, zou overwogen kunnen worden om de tijdige afronding van de Voorjaarsbesluitvorming, ten behoeve van het voortgangsverslag in het kader van het Europees semester, ook wettelijk te verankeren.

Centraal Planbureau

Datum

4 februari 2025

*Bij beantwoording van deze
brief graag ons kenmerk
vermelden.*

- Ten aanzien van de taak om de consistentie, samenhang en doeltreffendheid van het nationale begrotingskader te beoordelen (artikel 2b, lid 1 sub f in de gewijzigde Wet Hof), wordt in de Memorie van Toelichting voorgesteld om voor de invulling van deze taak aan te sluiten bij de praktijk van de Studiegroep Begrotingsruimte. Deze invulling past bij de Nederlandse institutionele context en ondersteun ik daarom van harte. Niettemin zou betoogd kunnen worden dat de Richtlijn stelt dat deze taak exclusief door een Onafhankelijke Begrotingsautoriteit moet worden uitgevoerd. Voor het geval de Europese Commissie deze mening blijkt toegedaan, merk ik voor de goede orde op dat deze taak binnen de huidige capaciteit van het Centraal Planbureau niet zonder meer zou kunnen worden uitgevoerd.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Persoonsgegevens

Pieter Hasekamp
Directeur Centraal Planbureau